

วันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช



วันที่ 28 ธันวาคมของทุกปีบริเวณวงเวียนใหญ่ พระราชวังเดิม รวมถึงศาลที่มีพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ประดิษฐาน จะคราคร่ำไปด้วยประชาชนที่มาร่วมถวายราชสักการะ พระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงกอบกู้เอกราชให้แก่วัฒนชาติไทยหลังจากต้องเสียเอกราชให้พม่าไปเป็นระยะเวลา 1 ปีเศษ โดยทรงปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งกรุงธนบุรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2311

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงเป็นพระปฐมกษัตริย์และกษัตริย์พระองค์เดียวในสมัยกรุงธนบุรี เสด็จพระราช สมภพ ณ วันที่ 17 เมษายน พุทธศักราช 2277 ในแผ่นดินสมเด็จพระบรมราชาที่ 3 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พระองค์ทรงเป็นสามัญชน กำเนิดในตระกูลแต่ มีพระนามเดิมว่าสิน พระราชบิดาเป็นจีนชื่อ ไชยฮอง เดินทางจากประเทศจีนมาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย แล้วได้สมรสกับหญิงไทยชื่อ นางนกเอี้ยง มีหลักฐาน บันทึกว่า สมเด็จพระเจ้าตากสินทรงเคยเป็นพ่อค้าเกวียนผู้ทรงปัญญาเฉลียวฉลาดและมีความสามารถด้าน กฎหมายเป็นพิเศษ ได้ช่วยกรมการเมืองชำระถ้อยความของราษฎรทางภาคเหนืออยู่เนืองๆ เนื่องจากได้ทำ ความดีมีความชอบต่อแผ่นดิน จึงได้รับแต่งตั้งให้เป็น เจ้าเมืองตากในเวลาต่อมา

ในปีพุทธศักราช 2308-2309 พระยาตากได้นำไพร่พลลงมาสสมทบเพื่อป้องกันกรุงศรีอยุธยาระหว่างที่พม่าล้อมกรุงอยู่ ได้ทำการต่อสู้จนเป็นที่เลื่องลือว่า เป็นแม่ทัพที่เข้มแข็งมากที่สุดคนหนึ่ง และได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นพระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชร ต่อมาในวันที่ 4 มกราคม พุทธ

ศักราช 2310 (ก่อนที่จะเสียกรุงศรีอยุธยา ให้แก่พม่าในวันที่ 8 เมษายน 2310) พระยาตากได้รวบรวมกำลังตีฝ่าวงล้อม ของพม่าไปตั้งมั่น เพื่อที่จะกลับ มากู้เอกราชต่อไป

จากหลักฐานตามพระราชพงศาวดาร พระยาตากได้รวบรวมไพร่พลประมาณ 500 คน มุ่งไปทางฝั่งทะเลทางทิศตะวันออก ระหว่างเส้นทางที่ผ่านไปนั้นได้ปะทะกับกองกำลังของพม่าหลายครั้ง แต่ก็สามารถ ตีฝ่าไปได้ทุกครั้ง และสามารถรวบรวมไพร่พลตลอดจนอาวุธยุทโธปกรณ์ได้มากขึ้นเรื่อยๆ ในวันที่ 8 เมษายน พุทธศักราช 2310 พม้ายึดกรุงศรีอยุธยาได้ เจ้าเมืองใหญ่ๆพากันตั้งตัวเป็นเจ้าและควบคุมหัวเมืองใกล้เคียง ไว้ในอำนาจ หลังจากพระยาตากยึดเมืองจันทบุรีได้ ก็ได้ประกาศตั้งตัวเป็นอิสระ และจัดตั้งกองทัพนี้นี้ โดยมีผู้คนสมัครใจเข้ามาาร่วมด้วยเป็นจำนวนมาก รวมทั้งนายสุตจินดาซึ่งต่อมาได้รับพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ในรัชกาลที่หนึ่ง

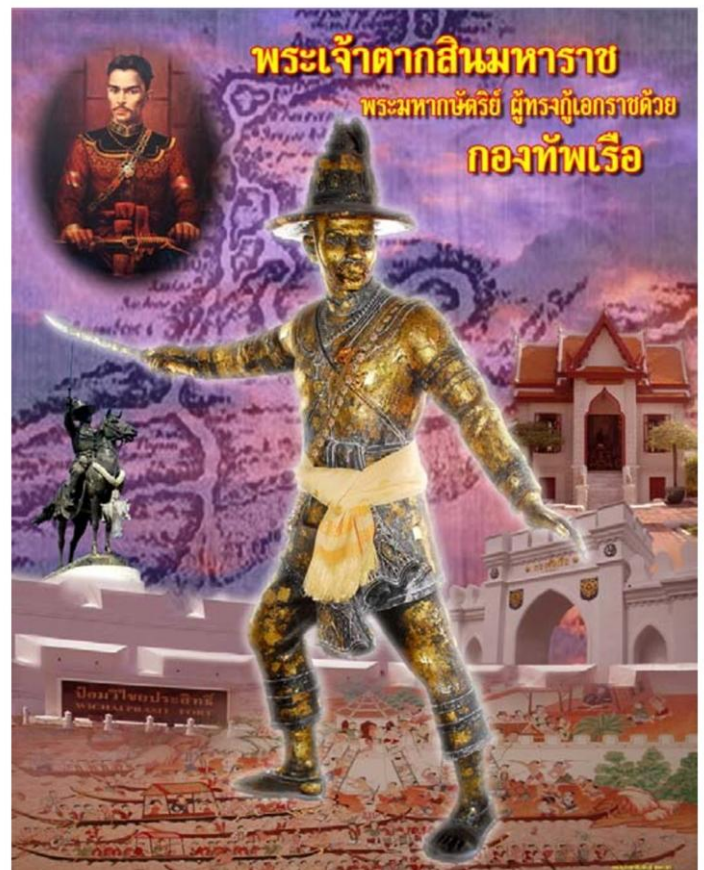
หลังฤดูมรสุมในเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2310 พระยาตากได้ยกกองทัพเรือออกจากจันทบุรีล่องมา ตามฝั่งทะเลในอ่าวไทย จนถึงปากแม่น้ำเจ้าพระยา และได้ต่อสู้จนยึดกรุงธนบุรีคืนจากพม่าได้ ต่อจากนั้น ได้ยกกองทัพเรือต่อไปถึงกรุงศรีอยุธยาเข้าโจมตีค่ายโพธิ์สามต้นเมื่อวันที่7พฤศจิกายน พุทธศักราช 2310 และสามารถกอบกู้เอกราชให้ชาติไทยได้เป็นผลสำเร็จ โดยใช้เวลาเพียง 7 เดือนนับตั้งแต่เสียกรุงศรีอยุธยา ให้แก่พม่า หลังจากนั้น ได้ทรงเลือกกรุงธนบุรีเป็นราชธานีแห่งใหม่ แทนกรุงศรีอยุธยา ที่อยู่ในสภาพ



ทรูทโธมจนไม่สามารถบูรณะให้กลับมาสู่สภาพเดิมได้ การที่ทรงเลือก กรุงธนบุรีเป็นราชธานีนั้นสันนิษฐานว่าเนื่องจากเป็นเมืองขนาดเล็ก เหมาะสมกับกำลังไพร่พล ที่พระองค์มีอยู่ในขณะนั้น ทั้งยังเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญ อยู่ใกล้ทะเลทำให้สามารถควบคุม เส้นทางเดินเรือเข้าออก มีป้อมปราการเป็นชัยภูมิที่ดี และตั้งอยู่ใกล้ปากแม่น้ำ หากเพลิง พลา ก็สามารถหลบหลีกศัตรูออกสู่ทะเลได้ สะดวกหลังจากนั้นจึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังหลวง (พระราชวังเดิมในปัจจุบัน) ขึ้นทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ เจ้าพระยา ในพื้นที่ที่เคยเป็นที่ตั้งของป้อมวิไชยเณรเดิม (ซึ่งภายหลังได้รับการเปลี่ยนชื่อ เป็นป้อมวิไชยประสิทธิ์) อาณาเขตของพระราชวังเดิมในสมัยนั้นมีพื้นที่ตั้งแต่ป้อมวิไชย ประสิทธิ์ขึ้นมาจนถึงคลองเหนือวัดอรุณราชวราราม (คลองนครบาล) โดยรวมวัดแจ้ง (วัดอรุณราชวราราม) และวัดท้ายตลาด (วัดโมลีโลกยาราม) เข้าไปในเขตพระราชวัง

ต่อมาในวันที่ 28 ธันวาคม 2311 ได้ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ทรงพระนามว่า “พระศรีสรรเพชญ์ สมเด็จพระบรมมหาราชธิราช รามาธิบดี บรมจักรพรรดิศร บวรราชาธิบดินทร์ หริหริทรรธาธิบดินทร์ ศรีสุวิบูลย์ คุณนริศร ฤทธิราเมศวร บรมธรรมิกราชเดโชชัย พรหมเทพาติเทพ ตรีภูวนาธิเบศร์ โลกเชษฐวิสุทธิ มกุฎประเทศตามหาพุทธรังกูร บรมนาถบพิตร พระพุทธเจ้าอยู่หัว ณ กรุงเทพมหานคร บวรทวารวดีศรีอยุธยา มหาดิลกภพนพบุรี ราชธานีบรมิรุย์อุตม พระราชนิเวศมหาสถาน” แต่ประชาชนนิยมเรียกว่า “พระเจ้าตากสิน” ในรัชสมัยของพระองค์ได้มีการทำศึกสงครามอยู่เกือบตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อรวบรวมแผ่นดิน ให้เป็นปึกแผ่น และขับไล่พม่าออกจากราชอาณาจักร ถึงแม้ว่าบ้านเมืองจะอยู่ในภาวะสงครามเป็นส่วนใหญ่ แต่สมเด็จพระเจ้าตากสินก็ยังทรงมุ่งมั่นที่จะฟื้นฟูประเทศในด้านต่างๆ ทั้งในด้านกฎหมายและศาล การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม ได้มีการติดต่อค้าขายกับประเทศต่างๆ เช่น จีน โปรตุเกส อังกฤษ และฮอลันดา รวมถึงทรงขยายราชอาณาจักรสยามจักรสมัยกรุงธนบุรี โดยทิศเหนือ ตลอดอาณาจักรล้านนา ทิศใต้ตลอดเมืองไทรบุรีและตรังกานู ทิศตะวันออกตลอดกัมพูชาจรดญวนได้ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือตลอดเมืองพุทไธมาศ จรดเมืองมะริดและตะนาวศรี ส่วนทิศตะวันตก จรดเมืองมะริดและตะนาวศรีไปจนถึงมหาสมุทรอินเดีย นอกจากนี้ยังทรงส่งเสริมทางด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและวรรณกรรม ได้โปรดให้มีการสร้างถนนและขุดคลองเพื่ออำนวยความสะดวกในการคมนาคม รวมทั้งการศึกษาในด้านต่างๆ ของประชาชนอีกด้วย

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เสด็จสวรรคต ในวันเสาร์ เดือน 5 แรม 9 ค่ำ จุลศักราช 1144 ปีชวด จัตวาศกก่อนเที่ยงวัน ตรงกับวันที่ 6 เมษายน 2325 จากการที่สมเด็จพระเจ้าตากสินได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อแผ่นดินไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะได้ ทรงกอบกู้เอกราชให้ชาติไทย รัฐบาลจึง



ได้ประกาศให้วันที่ 28 ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งตรงกับวันที่ทรงปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ เป็น “วันสมเด็จพระเจ้าตากสิน” นอกจากนั้นคณะรัฐมนตรียังมีมติให้ถวายพระราชสมัญญานามว่า “สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช” สำหรับพระราชวังกรุงธนบุรี หรือ พระราชวังเดิม อันเป็นที่ประทับ

และว่าราชการของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชนั้น เป็นโบราณสถานที่สำคัญยิ่งแห่งหนึ่งในฝั่งธนบุรี และเป็นสถานที่เพียงไม่กี่แห่งที่แสดงถึงสถาปัตยกรรมในสมัยกรุงธนบุรี โดยโบราณสถานสำคัญในพระราชวังเดิม ประกอบไปด้วย ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตำหนักเก๋งคู ท้องพระโรง ตำหนักเก๋งสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ป้อมวิชัยประสิทธิ์ ทั้งนี้ ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเยี่ยมชมโบราณสถานในพระราชวังเดิมนอกเหนือจากวันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจะต้องทำหนังสือขออนุญาตล่วงหน้า 2 สัปดาห์ โดยส่งไปที่ ประธานมูลนิธิอนุรักษ์โบราณสถานในพระราชวังเดิม กองบัญชาการกองทัพเรือ พระราชวังเดิม บางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600 หมายเลขโทรศัพท์ 0 -2475 -4117 และแฟกซ์ 0 -2466 - 9355 หรือคลิกเข้าไปที่ www.wangdermpalace.com

ประดู่ชมพูฟ้า...รายงาน...●